

Štvrtý ročník konferencie PIKTO15 sa tento rok pozrel na zúbok vzájomnému duelu ilustrátorov a čísel. Akou témou v rámci prednášok prispela autorská organizácia LITA?

Kedže LITA okrem iných zastupuje aj autorov diel výtvarného umenia, tak sme dostali pozvánku na toto podujatie, aby sme sa vyjadrili k téme zmlúv v autorskom práve. Pre autorov ide o jednu z veľmi podstatných vecí, pretože keď podpíšu dobré zmluvy, tak môžu mať viac priestoru pre pokojnú tvorbu. Pred pol rokom sme práve my oslovili Petra Gála, riaditeľa asociácie ilustrátorov ASIL a organizátora konferencie, s možnosťou nahlasovania odmien. Informovali sme ako si môžu nahlásiť svoje použitie diel s tým, aby dostali náhradu odmien. Práve vtedy sme sa dozvedeli o pripravovanej konferencii a možnosťou odprezentovať svoje poznatky širšiemu publiku.

Obracajú sa na vás ilustrátori, dizajnéri či animátori, teda ľudia s kreatívnym výtvarným povolaním v praxi často?

V praxi je v tejto oblasti naozaj veľa problémov. Zo skúseností viem povedať, že na rozdiel od oblasti podnikania a rodinného práva, kde už ľudia majú akési právne povedomie, oblasť autorského práva je objavovaná len veľmi postupne. Aj na súdoch je s ním slabšia skúsenosť. Snažíme sa autorov poučiť ako a za akých podmienok sa môže s ich dielami nakladať, sprostredkovať informácie o ich právach a odkiaľ-pokiaľ môžu ísť.

V diskusii sa po prednáške rozoberal i fakt, kedy a prečo sa autorovi oplatí mať uzatvorenú zmluvu, aby bol chránený čo najviac, a kedy nie.

Áno. Zaznelo v nej to, že možno lepšie nemať žiadnu zmluvu, ako mať zlú zmluvu. Zlá zmluva môže v skutočnosti pre autora znamenať to, že ho maximálne obmedzuje v jeho právach. Zlou zmluvou de facto môže písať o svoje práva v medziach autorského zákona.

Autorská spoločnosť LITA v súčasnosti združuje 2200 členov. Ako dlho sa venujete zastupovaniu autorov na Slovensku?

LITA funguje už veľmi dlhý čas, aj keď možno v inej forme ako teraz. Vznikla v 50. rokoch ako pobočka pražskej organizácie. Pôvodne literárna agentúra sa až po pár rokmi postupne transformovala do občianskeho združenia, ktoré si vyžiadalo oprávnenie na hromadné zastupovanie autorov. Od roku 2004 zastupuje aj výtvarníkov.

Ako sa na vás môžu autori obrátiť?

V spoločnosti LITA sa o tieto služby stará pracovníčka Katarína Vráblová. Stačí sa na ňu obrátiť s tým, že autor chce uzatvoriť zmluvu o zastupovaní. Tlačivo je verejne prístupné aj na webe www.lita.sk, ktoré autor vyplní a zašle buď elektronicky alebo poštou.

Ako sa cítite v priestoroch knižnice na konferencii PIKTO15?

Celé to vnímam veľmi pozitívne. Je skvelé, že mladí ľudia si vytvoria priestor pre vzdelanie a vedomosti. Samotná budova je veľmi príjemná, človek sa tu cíti dobre a tak neformálne. Umením to tu, doslova, žije. Hneď vedľa prednáškovej miestnosti je prebiehajúca výstava Nikkarin: Ilustrácia & komiks, čo sa mi veľmi páči.